

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: A. Ciubotaru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

Dosarul nr. 2ra-1616/16

Î N C H E I E R E

17 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de către Axentii Igor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Axentii Igor împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, prin care s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției și Axentii Igor și a fost menținută hotărârea Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău din 05 octombrie 2015,

c o n s t a t ă :

La 26 iunie 2015, Axentii Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind încasarea despăgubirii pentru prejudiciul material cauzat în mărime de 8 000 lei și a despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat în mărime de 112 000 lei, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

La data de 29 iulie 2015, instanța de judecată a atras în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM.

În motivarea acțiunii reclamantul Axentii Igor, a invocat că la 12 noiembrie 2013, procurorul Procuraturii Botanica mun. Chișinău Lilian Cociu, a emis ordonanța privind începerea urmăririi penale nr. 2013428082, în baza materialului nr.1-125pr/13 din 11 noiembrie 2013, pe faptul presupusei puneri în circulație de către Frija Aureliu și alții a substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari, cu scop de înstrăinare, în ordonanță ne fiind indicat nimic despre reclamantul Axentii Igor.

La 05 februarie 2013, judecătorul de instrucție al Judecătoria Botanica mun. Chișinău a adoptat în privința reclamantului Axentii Igor trei încheieri prin care a

autorizat efectuarea percheziției la locul de trai a lui Axentii Igor Dumitru, în municipiul Chișinău, bulevardul Moscova 14, ap. 105, în automobilul de model Mercedes Vito cu numărul de înmatriculare CMP 102, cu care se deplasează Axentii Igor și în garajul nr. 555 amplasat în CCG-20 din mun. Chișinău str. Studenților 13, de care se folosește reclamantul Axentii Igor, și a percheziției corporale a ultimului în scopul depistării și ridicării substanțelor narcotice, sumelor bănești, telefoanelor și cartelelor mobile, purtătorilor de informație, cât și altor obiecte ce prezintă interes pe marginea cauzei nominalizate.

La 07 februarie 2014, au fost efectuate percheziții la domiciliul, automobilul și garajul lui Axentii Igor. La fel, indică reclamantul că perchezițiile au fost efectuate fără aducerea la cunoștință a ordonanțelor de efectuare a percheziției și au fost efectuate în timp de noapte.

La 08 februarie 2014, a fost întocmit procesul verbal de reținerea în privința lui Axentii Igor în care este indicată ora 01:35, reclamantul specificând că a fost reținut de facto la ora 18:00 min, pe data de 07 februarie 2014, fără a-i fi aduse la cunoștință drepturile și obligațiile bănuțului.

La 08 februarie 2014, reclamantul a depus o plîngere prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei” la judecătorul de instrucție al Judecătoriei Botanica mun. Chișinău. La data de 10 februarie 2014, pe numele procurorului ierarhic superior din Procuratura Botanica, Chișinău a fost depusă plîngerea privind contestarea ordonanței din 05 februarie 2014 privind efectuarea percheziției, și o plîngere privind contestarea procesului verbal de audiere a bănuțului întocmit de către procurorul Procuraturii Botanica mun. Chișinău Lilian Cociu, la data de 08 februarie 2014 ora 01:40-02:06 min.

La data de 10 februarie 2014, prin intermediul Cancelariei Judecătoriei Botanica mun. Chișinău a fost depusă cererea de recurs împotriva încheierii judecătorului de instrucție din 05 februarie 2014, privind autorizarea efectuării percheziției la domiciliul lui Axentii Igor Dumitru în garajul și automobilul acestuia. La fel, indică că la data de 10 februarie 2014, procurorul în Procuratura Botanica mun. Chișinău Lilian Cociu i-a adus la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, prin care s-a dispus punerea sub învinuire a lui Axentii Igor în baza art. 42, alin. 2, art. 217/1, alin. 4 lit. b), d) Cod penal.

La 11 februarie 2014, a fost depusă pe numele procurorului ierarhic superior din Procuratura Botanica mun. Chișinău o plîngere împotriva ordonanței de punere sub învinuire din 10 februarie 2014 și procesului verbal de audiere a reclamantului Axentii Igor în calitate de învinuit.

La 11 februarie 2014, prin intermediul Cancelariei Judecătoriei Botanica mun. Chișinău a fost depusă cererea de recurs împotriva încheierii judecătorului de instrucție din Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 10 februarie 2014, privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 de zile cu includerea termenului de arest din 08 februarie 2014.

La data de 12 februarie 2014, pe numele procurorului din Procuratura Botanica mun. Chișinău Lilian Cociu, a fost depusă o cerere de revocare a măsurii preventive a persoanei ilegal arestate Axentii Igor. La 13 februarie 2014, pe numele procurorului ierarhic superior din Procuratura Botanica mun. Chișinău a fost depusă o cerere de revocare a măsurii preventive impuse la 10 februarie 2014

persoanei arestate Axentii Igor.

La data de 17 februarie 2014, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău a respins demersul privind anularea măsurii de arest preventiv.

La data de 17 februarie 2014, a fost depusă o cerere privind luarea cunoștinței cu materialele trimise în judecată pentru confirmarea arestării lui Axentii Igor în baza încheierii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 februarie 2014.

La data de 17 februarie 2014, a fost depusă la Curtea de Apel Chișinău cererea de recurs împotriva încheierii din 10 februarie 2014. La data de 17 februarie 2014, la procurorul din cadrul Procuraturii Botanica mun. Chișinău a fost depusă o cerere privind eliberare a automobilului reținut la data de 08 februarie 2014.

La data de 18 februarie 2014, a fost depusă o cerere de recurs asupra încheierii judecătorului de instrucție din 05 februarie 2014 privind autorizarea efectuării perchezițiilor, care a fost respinsă ca nefondată.

La data de 18 februarie 2014, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău a respins cererea de recurs cu menținerea încheierii prin care a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest, pe care reclamantul afirmă că nu a primit-o nici pînă în prezent.

La data de 20 februarie 2014, pe numele judecătorului de instrucție din Judecătoria Botanica mun. Chișinău a fost depusă o plîngere în baza art. 313 CPP. La data de 24 februarie 2014, s-a solicitat revocarea măsurii preventive arestul preventiv.

La 03 martie 2014 s-a respins cererea de revocare a măsurii preventive, ulterior fiind atacată și menținută prin încheierea în cauză. Prin încheierea Judecătoriei Botanica din 07 martie 2014 s-a respins demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința lui Axentii Igor, și s-a aplicat în privința lui Axentii Igor măsura preventivă sub formă de arest la domiciliul situat pe adresa mun. Chișinău, bd. Moscovei 14 ap. 105 pe un termen de 30 de zile, ulterior la 07 aprilie 2014 în privința lui fiind aplicată măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar.

În continuare, după respingerea plîngerii de anulare procesului-verbal de comunicare a drepturilor și obligațiilor bănuitului, anulare ordonanței de punere sub învinuire, a procesului-verbal de audiere, nu au fost desfășurate acțiuni de urmărire penală și lui Axentii Igor i-a fost înmînată ordonanța de scoatere de sub urmărire penală pe motivul că nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 05 octombrie 2015, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Axentii Igor. S-a dispus încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Axentii Igor suma de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și 8 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest cerința reclamantului Axentii Igor cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, au fost respinse apelurile declarate de Axentii Igor și Ministerul Justiției al RM și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 05 octombrie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 18 aprilie 2016, în termenul

prevăzută de lege, Axentii Igor prin intermediul avocatului Bucicov Sergiu (mandat 0442891) a declarat recurs, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii înaintate cu încasarea în folosul recurentului prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 112 000 lei în calitate de prejudiciu moral.

În motivarea recursului, relatând circumstanțele pricinii, recurentul a indicat că atât decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe sunt emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 13 mai 2016, recurs a declarat și Ministerul Justiției al RM, solicitând casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, sau modificarea deciziei instanței de apel în sensul diminuării sumelor acordate.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral. Menționează recurentul că suma acordată nu poate fi considerată echitabilă în sensul art. 41 din Convenție.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 11 martie 2016 (f.d. 120), cât și faptul că a fost înregistrată la adresa MJ al RM la 17 martie 2016 (f.d. 139), recursul înaintat de Ministerul Justiției al RM se consideră declarat în termen.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Axentii Igor și Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci au formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanțele inferioare, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Axentii Igor și Ministerul Justiției al RM ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursurile declarate de Axentii Igor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Mariana Pitic

Ion Druță